

Sukupuolten tasa-arvo Suomessa

Sosiaali- ja terveysministeriön sivuilla tiivistelmä sukupuolten tasa-arvosta Suomessa:

https://stm.fi/documents/1271139/5825945/sukupuolten_tasa_arvo_suomessa_verkko_V1.pdf/a81a3b0e-fc12-4e97-8d2a-a242639f8b1c/sukupuolten_tasa_arvo_suomessa_verkko_V1.pdf

Vahvuuksia Suomessa:

- naisten osallistuminen työmarkkinoille
- naisten korkea koulutustaso
- työn ja perhe-elämän yhteensovittamismahdollisuus
- naisten osallistuminen poliittiseen päätöksentekoon
- sukupuolten tasa-arvon edistämiseen kehitetyt välineet

Haasteita Suomessa:

- sukupuolten väliset palkkaerot
- eri sukupuoliin liitetyt kaavamaiset odotukset ja oletukset (sukupuolistereotyytiat)
- koulutuksen ja työmarkkinoiden jakautuminen naisten ja miesten aloihin
- naisiin kohdistuva väkivalta
- miesten terveys- ja hyvinvointierot
- miesten syrjäytyminen

Tasa-arvo-ohjelma 2020-23

- Hallitus on sitoutunut sukupuolten tasa-arvon edistämiseen kaikessa päätöksenteossa.
- Hallituksen tasa-arvo-ohjelmaan kootaan hallituksen keskeiset toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi ja sukupuoleen perustuvan syrjinnän poistamiseksi.
- Allekirjoittajat Pääministeri Sanna Marin ja Pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeri Thomas Blomqvist
- Linkki:
https://stm.fi/documents/1271139/20825107/Valtioneuvoston_periaatep%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s_hallituksen_tasa-arvo-ohjelma_2020-2023+.pdf/abc3b771-8611-8b85-937d-34531e90f712/Valtioneuvoston_periaatep%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s_hallituksen_tasa-arvo-ohjelma_2020-2023+.pdf?t=1593156652563

Tasa-arvo-ohjelma 2020-23

”Hallituksen tavoitteena on parantaa kunnianhimoisesti tasa-arvoa yhteiskunnassa ja nostaa Suomi tasa-arvon kärkimaaksi.”

”Maailmanlaajuinen koronaepidemia on aiheuttanut myös Suomessa aivan poikkeuksellisen tilanteen. Pääministeri Marinin hallitus on linjannut, että sukupuolten tasa-arvon edistämisen on jatkuttava myös kriisin aikana ja sen jälkeen.”

Tasa-arvo-ohjelman sisältö

Tasa-arvo-ohjelma sisältää tilastoihin pohjautuvaa tietoa ja toimenpide-ehdotukset seuraaville osa-alueille:

- Työelämän ja taloudellisen päätöksenteon tasa-arvo
- Työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen ja hoivan nykyistä tasaisempi jakaminen
- Sukupuolten tasa-arvon edistäminen varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa
- Naisiin kohdistuvan ja lähisuhdeväkivallan vähentäminen
- Sukupuolivähemmistöihin kuuluvien ihmisten aseman parantaminen
- Sukupuolten tasa-arvon edistäminen keskeisissä uudistuksissa ja sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen
- Sukupuolten tasa-arvon edistäminen Euroopan unionissa ja kansainvälisessä toiminnassa

Päätöksiä pitää aina tarkastella eri ryhmien kannalta

Naisiin kohdistuva väkivalta

Syrjintäperusteiden kasautuminen (esim. työllistyminen)

Hoitovastuun epätasainen jakautuminen

Sukupuolen moninaisuuden tunnistaminen

Tasa-arvobudjetointi päätöksenteossa

<p>2.1. Palkka-avoimuuden edistäminen lainsäädännössä. Perustetaan kolmikantainen työryhmä valmistelemaan hallituksen tavoitetta lisätä tasa-arvolakiin henkilöstön, henkilöstön edustajien ja yksittäisten työntekijöiden oikeuksia ja tosiasiallisia mahdollisuuksia lisätä palkkatietoutta ja puuttua tehokkaammin palkkasyrjintään.</p>	STM	<p>OKM = Opetus- ja kulttuuriministeriö OM = Oikeusministeriö SM = Sisäministeriö STM = Sosiaali- ja terveysministeriö TEM = Työ- ja elinkeinoministeriö UM = Ulkoministeriö VM = Valtiovarainministeriö</p>
<p>3.4. Tuetaan tasa-arvoista vuorovanhemmuutta. Mahdollistetaan lapselle kaksi tasavertaista osoitetta.</p>		VM
<p>4.3. Oikeus oppia –ohjelmassa toteutetaan perusopetuksen opettajien, varhaiskasvatuksen henkilöstön ja johdon sekä koulujen johtajien täydennyskoulutuksen kehittämishanke. Tavoitteena on sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja koulutuksen ja työelämän sukupuolisegregaation lieventäminen.</p>	OKM	
<p>5.2. Toteutetaan seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistus, jossa lähtökohtina ovat koskemattomuus ja seksuaalinen itsemääräämisoikeus. Muutetaan rikoslain raiskausmääritelmä suostumuksen puutteeseen perustuvaksi oikeusturvasta huolehtien.</p>	OM	
<p>5.6. Sovittelua ei käytetä tilanteessa, jossa se saattaa uhata uhrin oikeusturvaa. Arvioidaan lähisuhdeväkivallan sovittelun jatkamista.</p>	STM	
<p>6.2. Sukupuolen voi hakemuksesta korjata täysi-ikäinen henkilö, joka esittää perustellun selvityksen siitä, että hän pysyvästi kokee kuuluvansa korjattavaan sukupuoleen. Sukupuolen korjaamiseen tulee harkinta-aika.</p>		STM
<p>7.8. Tehdään laaja-alainen selvitys/tutkimus korona- ja terveydellisistä, taloudellisista ja sosiaalisista vaikutuksista sukupuoliin lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Tarkastelu kattaa myös hallituksen päättämien toimien (rajoitustoimet, tukipaketit jne.) sukupuolivaikutukset. Selvityksessä pyritään intersektionaalisuuteen huomioiden sukupuolen lisäksi mm. ikä, sosioekonominen asema, etninen tausta ja vähemmistöryhmät.</p>	STM, VM, TEM, OKM, SM ym.	
<p>8.4. Kansainvälisessä ihmisoikeuspolitiikassa Suomi jatkaa aktiivista toimintaansa naisten ja tyttöjen oikeuksien puolustajana. Teema on vahvasti esillä myös Suomen ehdokkuudessa YK:n ihmisoikeusneuvoston jäseneksi kaudelle 2022–2024. Seurataan hyödyntäen sukupuolten tasa-arvoa EU:n ulkosuhteissa edistävän toimintaohjelman (Gender Action Plan) raportointia korkean tason puheenvuoroista ja kannanotoista, jotka koskevat sukupuolten tasa-arvoa.</p>		UM

Mitä ohjelman pohjalta tapahtuu?

- Jokaiselle toimenpide-ehdotukselle on nimetty siitä vastaava ministeriö
  - Työryhmiä -> toimenpide-ohjelmia ja ohjeistusta
  - Kukin ministeriö vastaa toimenpide-ehdotuksen valmistelusta ja toteuttamisesta
- Tasa-arvo-ohjelman toimeenpanoa ja seurantaan varten nimetään tasa-arvoasioista vastaavan ministeri Blomqvistin vetämä ryhmä, joka koostuu valtiosihteereistä.
- Ministeriöt nimeävät tasa-arvo-ohjelmalle vastuuhenkilön, joka osallistuu tasa-arvo-ohjelmaa käsitteleviin verkoston (TTR = tasa-arvotyöryhmien verkosto) kokouksiin ja raportoi edistymisestä.
- Tasa-arvoselonteko mittareineen esitetään eduskunnalle 2021 lopulla (sisältää yli vaalikauden ulottuvat tasa-arvopoliittiset tavoitteet & seurantajärjestelmä)

Huom. Ei vain sukupuolten tasa-arvo, vaan muitakin näkökulmia, intersektionaalisuus eli moniperusteisuus

”Vuorovaikutus kansalaisjärjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa on tärkeää myös tasa-arvoohjelman hyväksymisen jälkeen. Kerran vuodessa koolle kutsuttava tasa-arvokokous on yksi keino vuorovaikutukseen, tapa kertoa ohjelman etenemisestä ja kuulla laajasti järjestöjä ja sidosryhmiä.”

Mietittäväksi: Mitä sanottavaa meillä Zontilla on tasa-arvo-ohjelman pohjalta? Mitkä ovat Zonta-järjestön kärkiteemat?

Naisjärjestöjen keskusliiton (NJKL) kannanotto

- Hallituksen tasa-arvo-ohjelma 2020–2023 antaa Suomelle lähtökohdat tasa-arvon ykkösmaaksi
- Erittäin tervetullut, tasa-arvon takapakin pysäyttämiseen
- Tärkeää, että kirjattuja tasa-arvolinjauksia konkretisoidaan
- On myös yhteiskunnan kehityksen, hyvinvoinnin ja talouden kannalta välttämätöntä, että sukupuolten tasa-arvon edistäminen säilyy hallituksen keskeisenä tavoitteena myös pandemian jälkeen.
- Ohjelman toimeenpano on käynnistettävä ripeästi ja sille on varattava tarvittavat resurssit.
- Erittäin hyviä ja pitkään kaivattuja lainsäädännöllisiä toimia naisiin kohdistuvan väkivallan vähentämiseksi.
- Pitää välttämättömänä, että lähisuhdeväkivallan sovittelusta luovutaan.
- Väkivallan vastaiset matalan kynnyksen palvelut ja turvakotien jälkeisen asumisen palvelut vaativat edelleen pitkäjänteistä resursointia ja vahvistamista.
- Tehokkaampia toimia maahanmuuttajataustaisten naisten työllistämiseen, kuin ohjelmassa nyt esitetään
- Painottaa systemaattista seurantaan, tavoitteiden saavuttamiseksi on asetettava selkeät mittarit
- Naisjärjestöt osallistuvat mielellään ohjelmassa ehdotettuun seurantaan